

LIMBURG PERSOONLIJK

ONDER REDACTIE VAN JAN LAUGS

Jos M. Schoenmaker: 'Ze hebben haast geen humor'

DEINING OM 'N IJSJE

De Roermondse restaurateur Jos M. Schoenmaker, die nog niet zolang geleden met een van zijn nagerechten, de zgn. „apartheidsschelp“ landelijk bekendheid kreeg, heeft nu ook de Zuid-Afrikaanse pers gehaald. Zuid-Afrikaanse vrienden zonden de Ossewa-restaurateur een knipsel uit „Die Burger“, de grootste krant van Zuid-Afrika, die in Johannesburg wordt uitgegeven. „Die Burger“ besteedde een mooie spotprent met een uitgebreid onderschrift aan de „apartheidsschelp“. Nou moet U eens kijken hoe men in Johannesburg tegen een Roermonds ijsje aankijkt. Ik las voor U:

APARTHEID IN DIE OSSEWA

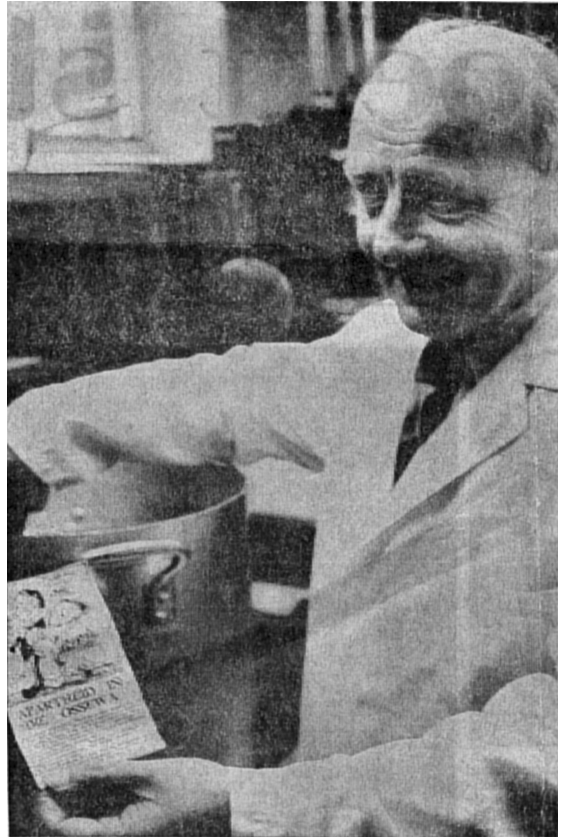
Die jongste roering in Nederland teen Suid-Afrika is gou deur die vlytige Hollandse sentetellers aangegryp om 'n ietsie te maak, berig ons korrespondent uit Nederland. In die stad Roermond staan daar 'n restaurant met die naam Die Ossewa (verbeeld jou!) en dié bied deesdae die volgende smaklike nagereg aan :

APARTHEIDSKULP

Roomys met advokaat, en roomijs met sjokoladestroop, van mekaar geskei deur 'n laag dig opgeklopte room. Die naam Roermond het nie, soos die oningeligte dalk sou dink, ook iets te doen met eet nie. Die stad heet maar net so omdat dit aan die mond van die Roer lê".

Boek over Maastricht

„Nou“ vertelde restaurateur Jos M. Schoenmaker, „Toen ik dat stukje pas gelezen had was ik eerst wel even verbaasd, maar toen ik het nog een keer overlas meende' ik gewoon dat ik het bestierf van het lachen. Stelt U zich voor, een ijsje van f2,50 in de grootste krant van Zuid Afrika“. Jos M. Schoenmaker startte 11 jaar geleden zijn sterk op Zuid Afrika geïnspireerde Eethuys Die Ossewa. Hij behoorde tot de allereerste lichting, eerste examenklas, van de Hogere Hotelschool te Maastricht toen die nog was ondergebracht in het Grand Hotel Du Levrier

Met pollepel en knipsel

et de 1'Aigle Noir aan de Boschstraat. „Een geweldige tijd, mijn God, wat hebben we daar wat afgelachen in Maastricht. Ik zou er met gemak een boek over kunnen schrijven“. Dat boek schreef de heer Schoenmaker niet; Hij werd assistent hotelmanager bij Midway House te Karachi, een super de luxe hotel dat toendertijd nog eigendom was van de K.L.M. Dat was andere koek dan boeken schrijven over Maastricht. Na Karachi wilde de K.L.M. Jos M. Schoenmaker in Zuid Afrika hebben. Daar werd hij op de Luchthaven Jan Smuts catering-manager voor de Vliegende Hollanders. Zes jaar lang woonde Schoenmaker in Johannesburg, hij had tijd en gelegenheid genoeg het land voortreffelijk te leren kennen. De heer Schoenmaker sloot zijn elfjarige loopbaan bij K.L.M. zeer apart af in de tijd dat de maatschappij haar wereldcatering-voorraad „in de computer“ wilde stoppen. Programmeurs waren er genoeg.

maar er was niet één programmeur te vinden, die ook expert was op het gebied van restaurateurswerk en catering. Schoenmaker was dat wel. De K.L.M. leidde hem op tot programmeur en dat was dan dat.

Weg van Z.-Afrika

En toen de eigen zaak. „Ik was helemaal weg van Zuid Afrika" vertelt de heer Schoenmaker. „Ik heb daar zes enorm gelukkige jaren gehad. Twee van mijn zonen, Erik en Michel, zijn in Johannesburg geboren. Toen ik mijn eigen zaak ging beginnen dacht ik nergens anders aan dan aan een grille-restaurant. De Zuid Afrikanen zijn werkelijk grootmeesters in barbecue en grille. Een barbecue daar is gewoon een belevens. Als de trekkers vroeger met de ossewa halt maakten dan waren ze in een mum aan het grillen. Zo ben ik aan idee en naam gekomen. In het begin had ik niks dan Zuid-Afrikaans maar nadien ben ik de kaart toch een beetje gaan aanpassen. Maar ik heb nou nog steeds een „Krugersteak" op de kaart staan en „sosaties". Sosaties is verafrikaanst Maleis en staat voor saté, aan houten pennen geregen vlees En dan hebben we een „Voortrekkersschelp", vanilleijs met Grand Marnier, een schijf ananas, geschaafde nootjes en slagroom". En U hebt Uw apartheidsschelp! Jos M. Schoenmaker: „Ja, dan componeer je zo'n gerecht. Daar experimenteer je een tijd mee en op een gegeven ogenblik dan ben je content en dan moet het beestje een naam hebben. Toen ik daar zo stond te kijken naar die donkere chocolade-helft en de advocatenhelft met die

**„Apartheid skulp"
„Ossewa"**

slagroom daar tussen, dacht ik: Noem 'm apartheidsschelp. Ik kon er de humor wel van inzien". Maar ginds klaarblijkelijk niet! Jos M. Schoenmaker: „Ja en dat vind ik jammer. Dat zat er toen — toen ik er nog was — al in. Het zijn hard werkende mensen, hartelijk en gastvrij. Maar veel gevoel voor humor hebben ze niet. Als je daar over straat liep kon je wel eens het idee krijgen, dat lachen verboden

was"

Lachen verboden ?

Hebt U zelf een mening over apartheid en apartheidspolitiek? Jos M. Schoenmaker denkt na en zegt dan: „Die heb ik zeer zeker wel, maar het is een zeer gecompliceerde zaak om over te praten en om uitspraken over te doen. Ik heb wél het idee dat bepaalde zaken veel erger worden voorgesteld en zwarter worden geschilderd dan ze zijn. Ik heb honderden en honderden zwarten gezien, die nog nooit van apartheid gehoord hadden en er dus ook niet onder konden lijden. Zuid Afrika ligt niet pal naast de deur. Er is afstand en onwetendheid genoeg voor vertekende beelden. Ik heb het eens meegemaakt, dat in de buurt van Johannesburg een enorme krottenwijk tegen de grond moest omdat voor die mensen een moderne nieuwe wijk gebouwd was. Nou, die lui waren zielsgelukkig. Net in die tijd vloog ik voor zaken naar Amsterdam. Laat ik nou in de eerste de beste Nederlandse krant een zenuwachtig, jankerig artikel lezen waarin stond dat die slechte Zuid Afrikanen al weer een grote groep zwarte mensen van hun dierbare woningen beroofd hadden! Dat was nou net die bewuste krottenwijk. Kijk, zoiets noem ik nou een vertekend beeld. En zo zou ik nog wel een paar verhalen meer kunnen vertellen" En wat gaat U nu met Uw „apartheidsschelp" doen? Doet U haar van de kaart of gaat U haar verkopen? Jos M. Schoenmaker: „Ja morgen brengen! Het is een van de best lopende nagerechten. Er is trouwens nog geen mens geweest, die er, afgaande op de benaming van het gerecht, een scheef woord van gezegd heeft. Maar voor de redactie van „Die Burger" heb ik toch een mooie verrassing in petto. Die ga ik vandaag of morgen een prachtige brief schrijven. Ze moeten eens leren lachen" Voor mijn geachte collega's van „Die Burger" is het te hopen, dat Jos M. Schoenmaker vandaag of morgen de tijd zal vinden om die prachtige brief te schrijven. Want ‚apartheidskulp' of niet, het „Eethuys Die Ossewa" loopt als een trein. Als ik de zaak verlaat zijn alle tafels bezet. Er is ook een tafel met gekleurde medemensen bij, jazeker!